

Hoger reiken

Bea Ros

De ijle klanken van het *Ave Maria* van Caccini vullen de ruimte. Sopraan Jette van der Roest zingt het stuk vol overgave en wordt beloond met een groot applaus. Samen met acht andere leerlingen van zangpedagoge Elizabeth van Daalen verzorgde ze eind juni een concert voor publiek. 'Hoe krijg je mensen zo ver dat ze dat kunnen?!' vroeg iemand uit de zaal naderhand aan Van Daalen. Een groter compliment kun je als lerares niet krijgen.

Mensen zo ver krijgen dat ze mooier en beter gaan zingen. Dat vindt Elizabeth van Daalen wel een mooie definitie van talentontwikkeling. En dan maakt het niet uit of ze werkt met mensen die zingen voor hun plezier of er hun beroep van willen maken. 'Ik probeer zo veel mogelijk uit iemand te halen.'

Van Daalen, geschoold mezzosopraan, geeft sinds 2003 particuliere zanglessen. Ze neemt niet iedereen aan. De eerste schifting is het genre: 'Ik doe alleen klassieke zang, een leerling die pop of jazz wil, stuur ik door naar iemand anders.' Gebrek aan talent is de tweede schifting. Nou melden zich zelden mensen bij haar die vals zingen of geen wijs kunnen houden. 'Meestal krijg ik mensen wel aan het zingen. Maar als iemand mijn aanwijzingen niet kan of wil oppikken, houdt het op.' En er moet een persoonlijke klik zijn. 'Je moet je veilig voelen bij een zangleraar. Een stem is een heel persoonlijk instrument, daarmee werken is kwetsbaar.'

De eerste les laat ze leerlingen een lied naar eigen keuze zingen. Vervolgens geeft ze verschillende oefeningen om te kijken wat wel en niet aanslaat. 'Aan het slot van de les laat ik ze het stuk nog eens zingen en dan merken ze dat ze beter zingend naar huis gaan dan ze zijn binnengekomen.'

Jette van der Roest heeft al sinds haar 12de zangles. 'Eerst was ik gericht op musical- en popmuziek, maar later steeds meer op klassiek. Daar ligt mijn voorkeur.' In haar vroegere woonplaats Helmond zat ze bij een theaterkoor, toen ze ging studeren in Nijmegen koos ze voor klassiek bij het Nijmeegs Studentenkoor Alphons Diepenbrock. In haar nieuwe woonplaats vond ze ook een nieuwe zangpedagoge. 'Ik wil absoluut blijven zingen en mijn stem blijven ontwikkelen. In de zanglessen van Elizabeth heb ik ontzettend veel techniek bijgeleerd. Zij heeft me leren zingen vanuit de ademsteun. Daarbij heb ik veel geleerd over goed stemgebruik en stembehoud. Ik hoor maar al te vaak dat mensen, wanneer ze ouder worden, niet meer kunnen zingen, omdat ze nooit aan stembehoud gewerkt hebben. Dit wil ik voorkomen, zodat ik tot op hoge leeftijd kan blijven zingen.'

'Mensen blijven groeien, ook na jaren zangles', weet Van Daalen. Ze werkt met door haar zelf ontwikkelde ademsteunoefeningen, en lichaams oefeningen volgens de methode van Niek Brouw. 'Zonder

Bea Ros

is zelfstandig journalist/
tekstschrijver, gespecialiseerd in
onderwijs, cultuureducatie,
(jeugd)literatuur en wetenschap

ademsteun word je nooit een echte zanger. Mijn methode is niet conventioneel, maar ik weet dat ik er resultaten mee boek. Ik krijg vaak mensen die vastgelopen zijn met hun stem, ook professionals, die ik kan helpen. Ik weet hoe ik een stem en lichaam open kan breken.'

De mate waarin iemand groeit, is afhankelijk van talent. Van Daalen laat het aan leerlingen zelf over of ze van dat talent hun beroep willen maken. Onlangs zijn twee leerlingen van haar aangenomen bij het conservatorium. Ze heeft hen geholpen bij de voorbereiding van de auditie: samen bij de stem passend repertoire uitgezocht en hen voorbereid in een overtuigende en technisch vloeiende uitvoering ervan. Ze zal nooit mensen, hoe talentvol ook, overhalen naar het conservatorium te gaan. 'Mensen moeten het zelf willen. Soms is het talent er wel, maar niet het karakter om er iets mee te doen. Het vergt doorzettingsvermogen om professioneel zanger te worden, en je beroepsperspectieven zijn onzeker. Van der Roest herkent dit helemaal: 'Ik zing regelmatig als solist bij gezelschappen en dat is ontzettend leerzaam en mooi om te doen. Maar toch zou ik, zeker in deze tijden van economische onzekerheid, van zingen niet mijn professe willen maken. Ik vind het nu leuk zoals het is, met zang als passie waar ik op een ontspannen manier mee bezig ben, zonder dat er verder iets van afhangt.'

Wel is Van der Roest blij met de leerlingconcerten die Van Daalen regelmatig organiseert. 'Zelf zingen is leuk, maar zingen voor anderen, mensen raken met je zang, dat vind ik nog mooier!' Van Daalen voegt toe: 'Met concerten houd je de spirit erin, mensen hebben iets om naar toe te werken.' Eerder organiseerde ze ook wel eens leerlingenavonden, maar concerten (met publiek) zijn uitdagender en leerzamer. 'Je moet daar staan op dat podium, met je lijf en je stem. Daar groei je door. Na zo'n uitvoering zingen ze stuk voor stuk beter dan daarvoor. Die ervaring gaat in hun lijf zitten.'

www.zingenjepassie.nl